

[Christmas Møller.]

som Regeringen i Henhold til § 52 ved almindelig Lov skal søge at etablere. Ved den nye § 52 indsættes der en Løfteparagraf i Grundloven, som man slet ikke er sikker paa kan gennemføres. Vi har i vor nuværende Grundlov Løfteparagraffer, som ikke er gennemført, og en ny Løfteparagraf behøver derfor heller ikke at kunne gennemføres. Man bygger paa, at man i Øjeblikket har et fast Flertal, men den Kærlighedsdybde, der i Øjeblikket er mellem Det radikale Venstre og Socialdemokratiet, kan jo dog tænkes at blive mindre paa et eller andet Tidspunkt.

Det foreliggende Grundlovsforslag, der i øvrigt ikke indeholder noget tillokkende for nogen inden for Det konservative Parti, gaar derfor, som sagt, kun ud paa en eneste Ting: Afskaffelse af Landstinget. Man har ikke den fjerneste Sikkerhed for, at Løfteparagraffen kan blive gennemført, og vi har, som nævnt, Erfaring nok for, at man meget godt kan have Løfteparagraffer i Grundloven, som ikke bliver gennemført. Det kan godt være, den højtærede Statsminister hertil vil sige, at det gør ham saamænd heller ikke saa meget, men dermed er Sagen jo ikke afgjort for andres Vedkommende. Det ærede Medlem Hr. Alsing Andersen sagde før, at jeg i et muntert Øjeblik havde kaldt Forslaget for en Skitse, men denne Karakteristik er vel underbygget. Selv om det ærede Medlem Hr. Alsing Andersen kalder den anden Del af Forslaget for en fremstrakt Haand til unge Konservative — og i denne Forbindelse vil jeg en Gang for alle henviser det ærede Medlem til, at jeg paa Partiets Vegne har sagt rent ud, hvordan Forholdet er, nemlig at der er et Mindretal, som billiger det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Krafts Anskuelse —, maa jeg fastholde, at Forslaget er kun en Skitse og intet som helst andet, og derfor har man ogsaa Lov til at sige til den højtærede Regering, at det ikke blot er en Fornærmelse mod Landstinget, men mod hele Rigsdagen.

Jeg værdsætter naturligvis højt det ærede Medlem Hr. Krag's Bemærkning om, at Initiativet skulde være udgaaet „fra anden Side“, og noterer Bemærkningen som den Udtalelse over for de Konservative, den var, men enhver, der kender det mindste til Programudtalelser baade fra Det radikale Venstre og fra Socialdemokratiet, ved jo, at Landstingets Afskaffelse hører med til disse Partiers Programmer. Men hvis Regeringen vilde have haft en dybtgaaende Drøftelse og Undersøgelse af hele det Forfatningsproblem, som ligger i den

kolossale Udvikling af Lovgivningsarbejdet og Lovgivningsomraadet siden Grundloven af 1849, der i Virkeligheden er den Forfatning, vi lever paa i Dag — thi det, der blev lavet i 1915, var i sit System og sin Idé kun „tilbage til 1849“ eller „Slettelse af 1866“ —, hvis man virkelig vilde have haft en Drøftelse mellem os og Overvejelse af hele dette Problem, først og sidst skabt af den Række økonomiske Spørgsmaal, som overhovedet ikke eksisterede for Lovgiverne i 1849, i 50erne, 60erne, 70erne, 80erne, ja længere op, bortset fra Smørkrigen i Slutningen af 1889, som ikke blev til noget, saa kunde man have fundet en anden og bedre Vej end Forelæggelsen af denne ufærdige Skitse. Spørgsmaalet om Lovene bør forelægges paa samme Maade som hidtil, eller man skulde angive Retningslinier, og de saa blev udarbejdet derefter, det store afgørende Spørgsmaal: Lovgivning og Administration altsaa, det System, vi har i Øjeblikket med den Række af Udvalg, som nedsættes angaaende saa een, saa en anden Lov, hvorved Lovgivningsmagt og udøvende Magt sammenblandes overmaade meget i dette Land, det er et Spørgsmaal af vidtrækkende Betydning. Jeg kan udtrykke det saaledes, at hvis den højtærede Statsminister snart gik af, hvad vi er mange, der haaber, og blev oppositionel Fører, vilde han dukke op en Mængde Steder igen, som Leder af en hel Masse administrationsmæssige Ting, saa vilde man se ham i det ene og det andet Udvalg, saa vilde man se Administrationens tidligere øverste Chef dukke op en Række Steder, saaledes som de, der husker, hvordan det gik efter 1926, vil vide. Her er et Problem af kolossalt Omfang, et af de Spørgsmaal, som det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Kraft vel særlig har tænkt paa, et Omraade, hvor der er meget at lære af den Maade, hvorpaa andre demokratiske Stater bærer sig ad. Men alt dette lader man fuldstændig ligge, det lægger man overhovedet ingen Vægt paa, derfor maa den højtærede Regering forstaa, at det Forslag, den her har fremsat, betragter vi som ganske uacceptabelt.

Den højtærede Regering skal ikke være i Tvivl om vor Stilling til den lige og almindelige Valgret og kan heller ikke være det efter de Udtalelser, der er faldet fra mange Sider inden for mit Parti, men Opfattelsen af den lige og almindelige Valgret, den dybe og inderlige Forstaaelse af den, er nu tit meget forskellig efter ens egne Interesser! Lad mig tage Valget 20. Maj 1913; da fik Venstre 103 000 eller lige ved 104 000 Stemmer, Højre fik 81 500, Det radikale